

ישמרו במלכותך שומרי שבת

החלום על השמל כשר בשבת היה משאת נפשם של יהודים יראים ושלמים מאז הפכה המצאת החשמל לתעשייתית • בימים אלו החלום הזה עומד להתגשם ככל הנראה, לאחר יותר משני עשורים של פעילות שקטה וענפה שנעשתה על ידי "המכון המדעי טכנולוגי להלכה" בראשות הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א – ישלח לו ה' רפו"ש כתושח"י • בנו, הגאון רבי אברהם משה הלפרין, רב קהל חסידים ברמות ואב"ד בד"ץ אונגוואר, מגולל ל'המודיע' את השתלשלות התוכנית מאז ימי בראשיתה ועד הלום • הכל על העליות והמורדות שידעה הדרך הארוכה, הקשיים וההישגים, עד להצלחה

הכבירה בסיעתא דשמיא •

חנוך קופילוביץ

א וקלנד, בירת ניו זילנד. שלושה כוכבים נוצצים נראו בקיע המשחיר. "הבדלה" – הכריז יהודה, צעיר ישראלי בשנות השלושים לחייו וארבעה ישראלים נוספים הגיעו במרוצה אל חדר הישיבות. דקות כודדות לאחר מכן, ישבו כל החמישה בחדר הפיקוד הגדול, אל מול ים המסכים ונורות הבקרה המהבהבים שלפניהם. הקומה הרביעית של בנין המשרדים הקטן באחד מפרבריה התעשייתיים של העיר, היתה היחידה המוארת בכל האיזור. בניו-זילנד, כמו בכל המדינות המפותחות, לא עובדים בסופי שבוע והמתחם התעשייתי היה שקוע בתרדמת. רק הקבוצה הישראלית נהגה לאייש את המקום החל מיום שישי בצהריים ועד לראשון בבוקר, או היו מסיימים את משמרתם וחוזרים לעבוד שוב רק בסוף השבוע.

שש וחצי בערב היתה אותה שעה באוקלנד. בישראל הרחוקה, עמד השעון באותה עת על השעה שמונה וחצי בבוקר. כחמש שעות קודם לכן, בבנקובר, העיר הגדולה והמרכזית במערב קנדה, סיים צוות נוסף את עבודתו בחדר פיקוד זהה. השבת שפרשה את כנפיה על העיר, אילצה את קבוצת העובדים היהודיים לסיים את המשמרת ולהעביר את הפיקוד לצוות נכרי, שיתפעל את מערך הבקרה בהתאם להנחיות ההלכתיות – – –

השבת והשב"כ

תיאור נפלא זה, מעולם לא התרחש במציאות. זו היתה בסך הכל תוכנית שדוברת ואף קודמה תיאורטית ומקצועית, אך היא נותרה בגדר משאלת לב בעלמא.

הצוותים המקיפים את הגלובוס בתרחיש, אלה הם עובדי חברת החשמל בישראל. על פי התוכנית שהוצעה, מדי יום ישישי עם כניסת השבת, יעברו חדרי הפיקוד הגדולים של תחנות הכוח בארץ לשליטה מרוחקת, ממקום בו השבת נכנסת הכי מאוחר ביחס לישראל. בשעות התפר המועטות יעבור הפיקוד להפעלה בידי נכרים, עד למועד צאת השבת בניו-זילנד, אז תעבור שוב השליטה לצוות המיוחד השווה שם, כדי שיתפעל את השליטה מרחוק, עד לצאת השבת בישראל – – –

בין עשרות אם לא מאות הנסיונות שנעשו על ידי המכון המדעי טכנולוגי להלכה, לשרטוט פתרון אפשרי לבעיית יצור החשמל בשבת והבאתו באופן כשר לבתי ישראל, נהגתה גם תוכנית גרנדיוזית זו, הנראית כדמיונית משהו, לפיה במהלך יום השבת תועבר השליטה למרכז פיקוד מחוץ למדינה, אל מקומות בהם השבת טרם נכנסה ולאחר מכן במהלך היממה, אל מקומות בהם היא כבר יצאה.

עד כמה שהדבר נשמע רחוק, תוכנית זו, שהיתה הפשוטה ביותר מבחינה הלכתית ואשר אושרה על ידי גדולי הפוסקים ומורי הוראה של המכון, אף היתה ישימה ומבצעית מצד חברת החשמל והרשויות הנוספות האחריות לכך. לכאורה, הרי אין פשוט מכן. זרם החשמל של כל המדינה יווסת כולו בשלט רחוק וללא כל חשש או שמץ של חילול שבת.

מי שמנע זאת לבסוף היה השב"כ – שירות הבטחון הכללי, שקבע נחרצות כי לא יאפשר את השליטה על מקור האנרגיה העיקרי של ישראל, מחוץ לגבולות המדינה, משיקולים בטחוניים. התוכנית אפוא נגזזה ופינתה את מקומה לפתרונות יצירתיים אחרים.

כפר חב"ד – נקודת ההתחלה

את התגלית הנחשפת כאן לראשונה, אנו שומעים מפי הגאון רבי אברהם משה הלפרין, רב קהל חסידיים ברמות ואב"ד בד"ץ אונגוואר, בנו של ראש ומייסד המכון המדעי טכנולוגי להלכה, הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א, הזקוק לרחמי שמים מרובים. בשיחה ארוכה ומקיפה מגולל הגרא"מ הלפרין ל'המדיע' את השתלשלות תוכנית החשמל הכשר, הנמצאת נכון לעכשיו בשלביה האחרונים, כאשר הוא מלא תקווה כי בקרוב ממש יזכה עם ישראל כולו לברך על המוגמר ולצרוך בשבת חשמל בתכלית ההידור.

כדי לקבל את התמונה במלואה, הוא מפליג עמנו אל יותר מיובל שנים לאחור, אל ימי ראשית המכון, שהוקם מתוך מטרה לפתור דילמות תורנית בתחומים שונים לצד בעיות הלכתיות כבדות משקל העלולות להיווצר במקביל להתפתחות המואצת של ענפי המדע והטכנולוגיה. המכון חיבר בין רבנים גדולי תורה ופוסקי הלכה מחד למהנדסים ואנשי מדע מאידך, כדי שיוכלו לספק את המענה הטוב ביותר לבעיות השעה. כהקדמה לכל נושא החשמל הכשר חשוב לציין, כי היה זה מרן החזון איש זצ"ל שעורר בשעתו על הבעייתיות הכרוכה בשימוש בחשמל המיוצר בשבת על ידי יהודים רח"ל, כאשר לטענתו, גם אם הייצור נעשה בהיתר, הרי שהשימוש בו הוא בגדר חילול ה', מכיוון שכוננת עובדי תעשיית החשמל היא לחילול שבת [ראה חזון איש או"ח סימן לח אות ד]. בעקבות דבריו, יהודים רבים נמנעים עד היום משימוש ברשת הכללית של חברת החשמל וחתת זאת הם משתמשים בחשמל חילופי המיוצר על ידי מצברים או גנרטורים פרטיים.

העיסוק של המכון בנושא החשמל הכשר מתחיל לדבריו, כתוצאה מהתעוררות של תושבי כפר חב"ד כבר לפני יותר מחמישים שנה, עת הביע כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל את רצונו שהיה גנרטור מיוחד לתושבי הכפר, למרות שנמנע מלנקוט עמדה הלכתית.

בשנת תשכ"ו אף כתב על כך לתושבי הכפר באופן רשמי (ראה אגרות קודש חלק כד עמוד פח): "שמחתי במאוד בהתעוררות כמה וכמה (כן ירבו) מתושבי כפר חב"ד – בתוככי מ"ל תושבי כפר חב"ד – שליט"א, לתקן גנרטור ע"עקטרי בשב"כ כ"ל צרכי כפר חב"ד בימי שבת קודש וכו'".

אדר תשע"ו – הגרא"מ הלפרין ומהנדסי המכון עם הראש"צ הגאון רבי יצחק יוסף ומנכ"ל חברת החשמל מר עופר בלוך בביקור בתחנת הכח בחדרה

“אחדות ושלוש – זה כל מה שצריך”

מזכיר ועדת הרבנים למען השבת הרב יצחק גולדקנופף מבהיר, כי אחרי כל ההישגים הנראים כחלום, מה שצריך בפועל כדי להתגייס את הפרויקט זה אחדות ושלוש בתוך הציבור החרדי

המשפחה של חתמי העצומה מלמדים, כי כלל לא מדובר דווקא בחרדים, כי אם מכל הזרמים והעדות הקיימים בארץ. בדבריו להמדיע' מביע הרב גולדקנופף גם את הערכתו לבכירי הברת החשמל, על כל מה שעשו עד כה למען השבת ועל נכונותם להמשיך ולהביא את הנושא לידי פתרון וגמר, באופן שכל בית בישראל יקבל חשמל כשר.

“הדבר היחיד ממנו יש לחשוש, זו הפלגנות הפנימית הקיימת לצערנו בקרב הציבור שלנו”, מתריע הרב גולדקנופף בכאב. “על פי הנתונים כרגע, אנו עומדים בפני פריצת דרך היסטורית אחרי שנים רבות של פעולות בנידון, ועל פי המסחמן, בטווח זמן קרוב מאוד עשויים לחתום בחברת החשמל על החלטה לעבור לחשמל כשר באופן מלא. כולי תקווה שהיחזמה אכן תלך לכיוון חיובי, ושמפריעים ובצלי ענין לסוגיהם, לא יחבלו חלילה בכל ההשקעה המרובה, עבור בצע של אינטרסים ואגו אישי”, הוא מוסיף.

לדברי מזכיר ועדת הרבנים, האחדות והכלידות של הציבור החרדי הן כח שאין שני לו, ורק כך מתקדמים ביירות שונות, כמו חברת “פיניציה” עמה נמשכים המגעים, בתקווה שבקרוב נתבשר גם אודותיה לטוב, ועוד. “מחלוקת מיותרת הפוגמת באחדות, הרוטוט כל חלקה טובה ועלולות לשרוף הישגים אדירים במחיר יד...”

“תקוותנו ותפלתנו, כי רצונם של גדולי ישראל יתמלא וכי חומות השבת בארץ ישראל יוסיפו להיבנות נדבך אחר נדבך, עדי יקום בנו – ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים”.

“כל גדולי ישראל ללא יוצא מן הכלל תמכו מאז ומתולם בכל מה שקשור לכבודה של שבת ולשמירתה”, אומר להמדיע' הרב יצחק גולדקנופף, מזכיר ועדת הרבנים למען השבת. “הסדרת נושא החשמל והפיכתו לכשר, בראש ובראשונה על ידי המכון המדיעי טכנולוגי להלכה, בראשות הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א, ישלח לו השי"ת פרואה שלמה מן השמים, והן לאחורנה על ידי הרה"ג ר' בנימין חותה שליט"א, זכותה לעידודם ולברכתם והם הביעו את שביעות רצונם מהתחלטים המתפתחים באופן חיובי”, הוא מוסיף.

ואכן, כמזכיר ועדת הרבנים למען השבת, הנכנס ויוצא תכופות במענותיהם של גדולי ישראל שליט"א, הוא מסביר שאין דבר כה משותף לכל מנהיגי החוגים והעדות בישראל מכל קצות הקשת, כמו נושא השבת, עליה מסכימים כולם שיש לעשות הכל כדי לשמור על קדושתה. גם הציבור בישראל שהינו ער לקדושת השבת ותומך בכל לבו בהסדרת החשמל הכשר, הוא ציבור ענק ביותר, אשר לו היה קולו מתורגם לשפת הקלפי, זו היתה ללא ספק אחת המפלגות הגדולות בישראל, אומר הרב גולדקנופף ומוסיף, כי מי יודע אילו גדולות ונצורות ניתן היה לעשות למען קדושת השבת עם תנועה פוליטית כה גדולה.

כראיה לדבריו הוא מציין את העצומה הגדולה שהוביל הרה"ג ר' בנימין חותה שליט"א בקיץ האחרון, שהפתיעה את הכל מבחינה מספרית, כאשר למעלה מחצי מיליון איש הצטרפו אליה בתוך פרק זמן קצר ביותר. לדבריו, שמות

ניסן תשס"א – ראש המכון הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א נושא דברים במני ועדת הרבנים בעת סיוור בתחנת הכח בחדרה נראים עוד הגומ"מ שפון הגומ"מ גרוס הנח"ד טובקט והגומ"מ זויטש

בהמשך המכתב אף כותב כי ישא על עצמו עשירית מסך ההוצאות: “יבלי נדר אשתך קופת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיאנו – מייחד כפר הב"ד ומנחה – לפסק חלק הנשיא מכל ההוצאות הקשורות בה”ה. את מכתבו מסיים הוא כעידוד ודרישה העסקנים והנוגעים בדבר להאיץ את המלאכה: “יודו רצון שיעשו בכל זה ברויטת הכי גדולה ויפה שבת אחת קורם, וזכות הרבנים מסייעים וברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר תלום ותצליחם בזה ובכל”ה...”

כעבור זמן קצר אף מנתה ועדה מיוחדת לצורך הענין, בראשה עמד הגה"ח הרב מאיר צבי גרוזמן ע"ה. הוועדה שכונתה “ועד הגנרטור”, מונתה על ידי הגאון רבי שניאור זלמן גרליק ע"ה, רבו דאז של כפר חב"ד.

ואכן, משך שנים רבות פעל בכפר חב"ד גנרטור כדת וכדין, אשר סיפק באמונה את צרכי החשמל של תושבי המקום החסידיים מדי שבת בשבתו ללא דופי. אלא שהשנים הרבות עשו את שלהן ובשנת תשנ"ו, ביום מן הימים, שבק הגנרטור חיים ופסק מפעולתו.

הגנרטור המושבת והעובדה ששוב לא התאפשרת צריכת חשמל כהלכה בשבת, נגעה מאוד לליבו של הגה"ח הרב מאיר צבי גרוזמן ע"ה, שהיה יהודי צדיק, עובד ה' בכל לב ומורם מעם. בצר לו, פנה לגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א וסיפור לו דברים כהווייתם כששאלתו בפיו: האם השתנה משהו בתחום ייצור החשמל במהלך השנים, או שעדיין יש צורך למצוא פתרון הולם עבור יהודים שומרי שבת.

שאלה תמימה וספוגת אידישקייט זו שבקעה מלבו הטהור של הרב גרוזמן, הנביטה את כל אותה פעילות ענפה סביב נושא החשמל הכשר בשבת, במהלך שני העשורים האחרונים ויותר” פעילות לה היו שותפים כל גדולי הפוסקים, עשרות רבנים ומורי הוראה, אנשי מדיע ואקדמיה, שרים ופוליטיקאים, מהנדסי חשמל ושאר אנשי מקצוע” פעילות שוקקת שהקיפה את העולם בניסיון למצוא פתרונות הולמים למשק האנרגיה של מדינת ישראל שיתנהל על פי כל דקדוקי ההלכה.

אוזן קשבת

באותם ימים, ימי ממשלת נתניהו הראשונה של הליכוד, והרב הלפרין סבר כי ימצא אצל חבירה אוזן קשבת. נקבעה פגישה אצל שר התשתיות הלאומיות דאז, מר אריאל שרון, עמו היתה לרב הלפרין היכרות מוקדמת

”חשמל כשר לכל עם ישראל”

שיחה עם הרב הגאון ר' בנימין חותה שליט"א, רב קהילת אחדות ישראל בכותר עילית ומחבר ספרי הלכות שבת

מי שעסק לאחרונה רבות בענין החשמל הכשר ואשר גרם להצפת הנושא ולהעלאתו על סדר היום הציבורי באמצעות עצומה שארגן, עליה חתמו כחצי מיליון איש בדרישה לחשמל כשר, הוא הרב הגאון ר' בנימין חותה שליט"א, רב קהילת אחדות ישראל בכותר עילית ומחבר ספרי הלכות שבת.

בשיחה עם 'המודיע', הוא חולק כמובן שבחים רבים למכון הטכנולוגי למדע והלכה בראשות הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א, לרבי המכון עמם הוא עומד בקשר, וכן למהר"י המכון הרב ד"ר יעקב לרנר ור' דן דווידיאן, כאשר לדבריו, כל האוטומציה הקיימת כיום בחברת החשמל נקפת לזכותם ולפועלם רב השנים בתחום.

הג"ב חותה שליט"א

ההתמחות הלך והתגבר ואנשים מכל החוגים והעדות הצטרפו בהתלהבות ליוזמה, בסך הכל כחצי מיליון איש נכון לעכשיו. במקביל, נכנס הרב חותה למעורבותם של גדולי ישראל והתקבל אצלם בלבביות רבה תוך שהם מעודדים אותו ומחזקים את ידיו הרוספ ולפעול כדי לקדם את הסדרת החשמל הכשר מול חברת החשמל לשביעות רצון.

בשיחתו עמו, הוא מציין את שיתוף הפעולה יוצא הדופן שיש לו עם הרב יצחק גולדקנופף, מזכיר ועדת הרבנים לעניני שמירת שבת, וכן את התמיכה הרבה שהוא מקבל מגופים שונים המעורבים בנושא כבר עשרות שנים, דוגמת המכון המדעי הטכנולוגי להלכה.

השלב הבא היה פגישה עם ראשי ובכירי חברת החשמל, שאגב, נעשתה ביוזמתם, בעקבות הענין התקשורתי סביב העצומה חוצת הקהלים. בישיבה השתתפו בין היתר, יו"ר דירקטוריון חברת החשמל מר יפתח רוק"טל, מר ארליכמן, סמנכ"ל חטיבת ייצור ואגרויה, ורענב חשאי, מנהל תחום רגולציה, ועוד. הפגישה ב"ה היתה ענינית והיה מרגש להיווכח עד כמה

בראיון שערכנו עמו, מספר לנו הרב חותה על התעוררותו לעסוק בנושא, בעקבות הזמנתו מסדר סדרת שיעורים תורניים בתחנת הכוח בחדרה לפני שנתיים. כמאה ועשרים משתתפים נכחו בשיעורים אלה מתוך כשבע מאות עובדי תחנת הכוח, מה שמצביע כמובן על האחוז הגבוה של העובדים שהינם שומרי ת"מ.

במהלך אותה תקופה נערכו לו מעת לעת סיורים בתחנת הכוח, כשתוך כדי הימצאותו שם הוא מתמיד בין היתר עם בכירים שונים בחברת החשמל. אט אט הוא נכנס לנושא לעומק, כאשר מתקף היותו רב בישראל, השיחות עם העובדים והבכירים התגלגלו תמיד לסוגיית החשמל הכשר.

עוד מהרה הוא גילה, כי למרות המאמצים הרבים שהושקעו על ידי המכון הטכנולוגי ועוד, ועל אף כבוד הדרך הארוכה שנעשתה בינתיים באוטומציה של חברת החשמל ובהפחתת חילולי השבת, מה שעיכב את הסדרה הסופית היה 'הגמגום הציבורי' סביב הנושא וחוסר התלכדותו של ציבור שומרי השבת בישראל להביא זאת לידי גמר. בין הן להקין, ומשהבין כי המפתח להגשמת משאת נפשם של יהודים שומרי ת"מ מזה שנים נמצא בידי הציבור, החליט הרב חותה להרים את הכפפה ולהעלות את הנושא לסדר היום. באחד מימי הקיץ האחרון פורסמה קריאתו לשלוח פקטים לחברת החשמל ובהם דרישה להסדיר מיידית פתרון הלכתי לחשמל כשר באמצעות שילוב גויים בחדרי הפיקוד.

כעבור יומיים, משנמסר מן חברת החשמל על קבלת הפקטים האדירה שהגיעה אליהם, החליט הרב חותה ללכת עם הענין עד הסוף ולרכז בצומה ציבורית של שמונים אלף איש שהתמו עליו. כך, סבר, יעלה בידו לשאת ולתת טוב יותר עם חברת החשמל. אלא שההיענות הציבורית עלתה על כל הציפיות ובתוך שבוע וחצי — פרק הזמן שהקציב להגשת התחומות — חתמו יותר ממאה וחמישים אלף איש. משנוכח בהתעוררות האדירה, פנה הרב חותה לקהלים נוספים, מתוך רצון לצרף מה שיותר אנשים לעצומה. ואכן רם

ניימן תשע"ו — הגרא"מ הלפרין מדווח לנ"ק מן אדמו"ר מביאלה שליט"א על ההתקדמות בפעילות עם חברת החשמל

אייר תשע"ו — הגרא"מ הלפרין מדווח לנ"ק מן אדמו"ר מביאלה שליט"א על ההתקדמות בפעילות עם חברת החשמל

במסגרת פעילותו, ובמהלך אותה פגישה, הועלתה בפניו בעיית החשמל בשבת על כל פרטיה ודקדוקיה ועמה הדרישה כי במדינת העם היהודי לא ייצר חשמל במשך השבת.

ייאמר לשבחו של שרון, כי הוא האוין לדברים בקשב רב והסכים שיש לקדם את הנושא תיכף ומיד. כאיש מעש ובציוע — שאף זכה לכינוי 'בולדור' בשנותיו המוקדמות, על שום יכולותיו יוצאות הדופן ללכת עם רצונותיו עד הסוף ולהצביא אל הפועל — הזמין שרון ללשכתו את מנכ"ל חברת החשמל בשנים הן, מר רפי פלד, ופקד עליו לקדם תוכנית עבודה שתכליתה: ייצור חשמל על פי דרישת ההלכה.

היה זה צעד ראשון וקטן לקראת מסלול קשה ומפרך, אורך ומייגע, אך עם שיתוף הפעולה ניתן היה לצאת לדרך, שהתבררה כארוכה עד מאוד. תחילה היה צורך ללמוד את הנושא הטכני של תהליך ייצור והפקת החשמל, כשמדובר היה על לא פחות משלושים אתרי ייצור מרכזיים שכל אחד מהם פועל במחנות אחרת, שכן אינה דומה תחנת כוח הפועלת על פחם לתחנה הפועלת על דלקים, או על גז. כל מקום עם הטכניקה הפרטנית וסודות הייצור שלו.

כשלב ראשון הוקמו צוותים משותפים לאנשי המכון ולבכירי חברת החשמל. נערכו מפגשי היכרות בהם נכחו בין היתר הראשון, הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, בעל 'משנה הלכות', הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל אב"ד אונגוואר, הגאון רבי יהושע ישעיה נויבירט זצ"ל, בעל 'שמירת שבת כהלכתה', ועוד, וכן נערכו סיורי עומק באתריה השונים של חברת החשמל בכל רחבי הארץ. שנתיים ימים (1) לקח רק ללמוד ולהקיא את כל משק החשמל ולהכירו לעומק. רק לאחר מכן ניתן היה לגשת אל המלאכה ולהתחיל לדון במציאת פתרונות הלכתיים וברי מציאות, כדי להסדיר את ייצור החשמל כהלכתו.

הישג מהותי ראשון

שני עקרונות הנחו בזמנו את ראש המכון, הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א. העיקרון הראשון — לא לנסות להפסיד את כל העולם בבת אחת. ניתן להתקדם אל היעד גם באיטיות, כשההתקדמות נעשית מן הקל אל הכבד. לשיטתו, אם ניתן לפתור בשלב ראשון בעיות קטנות יותר, רצוי וכדאי לעשות זאת, גם במחיר של דחיית הטיפול בבעיות היותר גדולות. באופן זה יש סיפוק וניתן לראות התקדמות כבר בתחילת הדרך.

עיקרון שני — חשאיות וסודיות. הן כלפי חוץ, מול הרחוב החילוני על גווניו ומפלגותיו, והן כלפי פנים, להרחיק מן העין גורמים שונים העלולים, שלא במתכוון תחילה, לעכב ולהפריע.

תחילה הוקם צוות בראשותם של שני מהנדסים, הרב

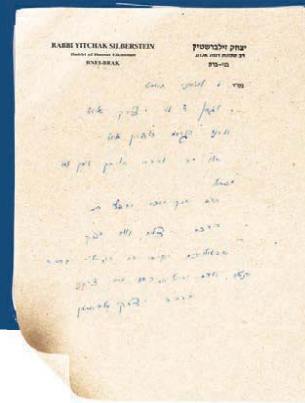
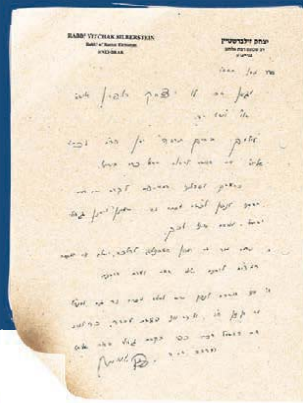
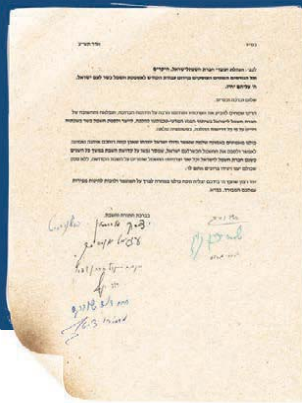
הג"ב חותה בשיחה בעמנו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

הם נכונים מצידם להשקיע ולהביא לפתרון שיהיה מרוצה על כל הצדדים.

הרב חותה מבחיר, כי כל פתרון חלקי אחר שלא יספק מענה לכלל ציבור שומרי השבת בישראל, יסתום את הגולל על כל הפעילות שנעשתה בתחום לאורכן של שנים, זאת בשל ההשקעה האדירה של מאות מיליונים אשר תירש מחברת החשמל כדי ליישמו. הפתרון היחיד הוא חשמל כשר לכל כלל ישראל ולא לאזוירים יעודיים.

חשוב לדעת, מציין הרב חותה, כי פורמט החשמל שעברה לאחרונה מחייבת את חברת החשמל להסדיר גם את נושא החשמל הכשר. חברת החשמל מצידה אכן מעוניינת בכך, וכך גם יו"ר ועדת הכלכלה ח"כ איתן בכל שקדים את החוק ואשר מסייע רבות בהתקדמות המעשית.

לדבריו, "יש צורך בהרבה סיטתא דשמיא שהכל יתנהל כשורה ושגורמים שונים, ואפילו מבית, לא יפריעו למהלך ההיסטורי שבודך. כמובן ש'תולעת יעקב' כוחה בפינה וכדברי חז"ל במדרש (מכילתא בשלח) "מה תולעת אינה מכה את הארו אלא בפה, כך אין להם לישראל אלא תפילה". נקווה וניחל אצוא שזכות התפילות של כלל ישראל וזכותה של שבת המלכה יעמדו לנו ליהנות בקרוב ממש מחשמל כשר בשבת".

כסלו תשע"ב – מכתב מטעם מנכ"ל חברת החשמל דאז מר אלי גליקמן לשאלת לקוח: חברת החשמל בשיתוף המכון המדעי להלכה פועלת בעשור האחרון באופן נרחב ומאסיבי

אדר תש"ע – מכתב מחלק מחברי ועדת הרבנים להנהלת חברת החשמל – על היוזמה הברוכה הנפלאה והחשובה של חברת החשמל לישראל בשיתוף המכון המדעי

מכתב הגאון ר' יצחק זילברשטיין למכון

מכתב הגאון ר' יצחק זילברשטיין למכון

גנים תחנת כח (צילום: יעקב נאומי, פלאש 90)

הייצור השונים.

כל עוד צריכת החשמל קבועה, פעילות הגנרטורים המפיקים את החשמל נעשית ללא דופי. הבעיה מתחילה בעליה או בכידה פתאומית של צריכת החשמל, בעקבות הפעלה המונית של מכשירי חשמל, כמו מזגנים, בעת ובעונה אחת. שינויים אלה משפיעים על קצב סיבובם התמידי של הגנרטורים, הנאלצים להאט או להאיץ את פעילותם בהתאמה, כאשר במקרה של חריגה משמעותית, הם עולים לקרוס ולהתקלקל.

כדי למנוע זאת, יש צורך בפעולות ויסות, כמו הפעלת טורבינות נוספות במקרה של מתח גבוה, או הפסקת טורבינות מסוימות במקרה הפוך. ישנו חדר פיקוד ובקרה ארצי ממוחשב, העוקב כל העת אחרי ורימת החשמל ומשווה את הנתונים של כל אתרי הייצור, פעולות אלו דורשות דעת ויד אנושית שתבצע, כאשר הבעיה קיימת יום יום ושעה שעה, מלבד ביום הכיפורים, אז צריכת החשמל במדינה אינה משתנה במסות מוגברות.

לו היו כל בית ישראל שומרים שבת, היינו יכולים להגיע לפתרון מושלם, כמו ביום הכיפורים, אך למרבה הכאב זה עדיין לא כך, והוויסות – הכרוך בחילול שבת דאורייתא – נעשה בידי יהודים.

גויים – רק כברית מחדל

כל אחד שקורא את השורות בוודאי תמה בליבו, מדוע לא ליישם את הפתרון הכול כך פשוט וקל – להשיב במקומות אלו גויים, שפיקוח על צריכת החשמל ויווסתו את הפוקות בהתאם?

אלא שעל מדוכה זו כבר ישב לפני עשרים שנה ראש המכון, הגאון רבי לוי יצחק הלפין, אשר כתבם הרואה את הנוגד, הבין היטב את הבעייתיות הברוכה בהפעלת תוכנית זו, ובהתייעצות עם גדולי הפוסקים, הוכרע להימנע מכך ולהמשיך לחזור אחר פתרונות נוספים.

מגוון הבעיות התחיל בתחום הביצועי ודרש הכשרת אלפי עובדים באמצעות קורסים מקיפים בני אלפי שעות לכל עובד – שמונה שנים במצטבר, מה שלא נראה מציאותי כלל. בנוסף, התלפת והכשרה בסדרי גודל אלה, אינן עולות בקנה אחד עם דרישות הבטחון בשום צורה שהיא. התחום ההלכתי היה אף הוא בעייתי, משום שיש צורך בהכרעה ברורה מה הוא גוי ומי לא, ושום בית דין אינו שש לדרון בהותם ומעמדם של אלפי איש. מלבד זאת, יש צורך בפיקוח בשטח שרק גוי יבצע את המלאכות הנדרשות. והעיקר – מדובר בתקנה שהיא הפיכה, ומי ערב שביום מן הימים לא יקום מישהו שיחליט על דעתו כי אין בכך צורך יותר.

אבל היתה בעיה נוספת וקשה. היה זה בשנתו, כאשר אחד הפוליטיקאים שעמד אז בפני פריימריז של מפלגתו, נפגש ברעיון זה כנסיין לקושש קולות מול הדתיים ומול הדורשים. על פי הצעתו, חברת החשמל תגלוט לשורותיה דרושים יוצאי צבא שיעבדו בשבתות ויתפרנסו בכבוד. הרווח היה, סיווגם הבטחוני הגבוה שהוא תנאי חיוני והכרחי לעבודה בחברת החשמל, תעסוקה נוחה ומפונסת עבורם, והכי חשוב – פתרון הלכתי למשק החשמל בישראל. וכי מה יכול להיות טוב יותר?!

מי שהיגח לפתע מן הצללים בהפתעה, היה ועד העובדים של חברת החשמל, הנחשב לאחד מוועדי העובדים החזקים בישראל, שהתנגד באופן נחרץ למתווה החדש בנימוק הגיוני, שהוא עשוי לברוא על חשבונם של עובדים ותיקים. באופן כללי, ועדי עובדים

רבי חיים קנייבסקי שליט"א על ההתקדמות בפעילות הגאון רבי לוי יצחק הלפין מעדכן את הגאון

אדר תשע"ו – הגרא"מ הלפין ומהנדסי המכון יחד עם יו"ר חברת החשמל מר יפתח רון טל ובכירי החברה בביקור התייעצות בבית הגאון רבי יצחק זילברשטיין

ד"ר יעקב לרנר ור' דן דוידאן, הנחשבים למומחים ובעלי שם בתחומם, שתפקידם היה לנסות ולאתר פתרונות מקצועיים מול חברת החשמל.

כבר בחודשים הראשונים לעבודתם, צמצמו חברת החשמל את מצבת העובדים בשבת והעבירו לימות החול את כל הפעילות שאינה הכרחית בשבת. עד אז, מתכנתת העבודה לא התחשבה בשבתות ובמועדי ישראל, ושיפוצים סדירים היו נעשים בימי שבת, אך בעקבות שיתוף הפעולה בין המכון לחברת החשמל, שנו הוכנת והלו"ז, והשיפוצים שולבו בימות השבוע. ובמספרים: אם קודם לכן היו מועסקים בחברת החשמל אלפי עובדים בשלוש משמרות בכל רחבי הארץ, הרי שכיום מדובר על עשרה אחוז בלבד, כשגם הפעולות הכרוכות בחילול שבת צומצמו באופן תואם.

מדובר בהישג אדיר מאין כמותו, כאשר ללא כותרות וללא רעש ותקשורת, תשעים אחוז ממעגל העבודה של חברת החשמל בשבת ירד מעל השולחן. כל הפעילות הנעשית מאז ועד היום לאורכן של שנים על ידי המכון, נועדה לצמצם גם את המעט שנשאר ולהביא את חברת החשמל למצב של אפס פעילות בשבת.

ויסות החשמל – בעיית המפתח

בטרם נמשיך בהשתלשלות המאורעות, חשוב לשר-טט את קווי המתאר של בעיית החשמל בשבת כפי שהיא נכון להיום.

כאמור, לא מתבצעות כיום עבודות שיפוץ בשבת, למעט תיקונים הכרחיים של נפילת קורים וכיוצא בזה, שההיתור הבסיסי לכך הוא פיקוח נפש, מכיון ודי בחולה אחד שיש בו סכנה העלול להיזק מאי אספקת החשמל, כדי שניתן יהיה לתקן עבור את התקלה.

בעידן המודרני, בו ייצור החשמל נעשה כמעט כולו באופן אוטומטי וללא מגע יד אדם כמעט, הבעיה כמעט נעלמת. היכן אם כן מצוי חילול שבת?

התשובה לכך – הבעיה העיקרית והמרכזית היא בריסת תפוקת החשמל הנעשה באופן ידני. כידוע, החשמל מיוצר באמצעות גנרטורים ענקיים המסתובבים ללא הפסקה על ידי טורבינות שמונעות בכוח הקיטור המופק מבעירת פחם, דלק, גז וכיו"ב, תלוי באחרי

השמל כשר: "הנה זה עומד אחר כתלנו"

מהנדס המכון הטכנולוגי, ר' דן דוידאן היז', מספר על האוטומציה הכמעט מושלמת בחברת החשמל, לצד הרצון והיכולת של בכיריה להתניע את הפרויקט - "נדרשים רק אחרות ושיתוף פעולה כציבור החרדי"...

שמנחה אותם תמיד זו התנהלות תוך כדי קידוש שם שמים. לדבריו, הם מקפידים להגיע לפגישות עוד לפני הזמן שנקבע להם ושומרים על דיון עניני, מקצועי ומעורר כבוד.

"גם בדיונים אלה, הוא נזכר, חוסר ההבנה בהתחלה היה מדהים. היינו צריכים להסביר מא' ועד ת' את כל הנושא לאשורו עד שמצאנו מסילות לליבם. מאוחר יותר, אחרי שכבר התקדמנו בס' היה כבדת דרך ארוכה והגענו לשלב הפתרונות, שוב היה עלינו להבהיר כי פתרון חלקי כמו ייצור חשמל כשר לא יאזוורים מסימים, לא נחשב לפתרון, משום שרובות יהודים המתגוררים באיוורים משובים הדורשים גם הם חשמל כשר. לא יקבלו מענה".

אגב, מבדיר ר' דן, חוק משק החשמל במדינת ישראל עומד לטובת הצרכן שומר השבת, שכן על פי לשון החוק, על ספקי החשמל לתת "שירות לכלל הציבור בלא אפליה, באמינות וביעילות". לפלא בעיניו מדוע עד היום לא טיפלה הכנסת באכיפת החוק. כך או כך, "הגאון רבי לוי יצחק הלפרין שליט"א הוא זה שהשתדל להיות איש במקום שאין אנשים, והוביל את כל האוטומציה של החברה שנעשתה עד כה, כשעמו מסייעים על ידו במסירות ובאכפתיות בכירי חברת החשמל שנרתמו בכל ליבם לנושא, מעל ומעבר לחובתם המקצועית, כשרק בורא עולם יודע עד כמה גדולה זכותם ומה רב שכרם".

הוא מביע פליאה ותרעומת על כל אותם גורמים אינטרסנטים המפצים בכלי התקשורת בשם "מומחים" ו"בכירים" בחברת החשמל, שכביכול אין אפשרות לספק פתרון מושלם של חשמל כשר על ידי חברת החשמל. לדבריו, הדבר אינו נכון בעליל ואחרי פעולות ותוכניות רבות, הדבר הוכח כאפשרי הן טכנולוגית והן מקצועית, מה גם שכאמור, ראשי חברת החשמל מעונינים בהסדרה בכל ליבם.

עוד הוא מדגיש, כי גם ועד העובדים של חברת החשמל משתף כיום פעולה מלאה עם רבני המכון, אחרי שהתברר להם כי הרישה העיקרית היא אוטומציה מלאה וכי שילוב העובדים הגויים היא בסך הכל דרישה משנית להשלמת הפרויקט.

לדבריו, מה שהכרחי כדי להתניע סופית את הפרויקט, זהו שיתוף פעולה ושילוב ידיים של כלל הציבור החרדי. "יש רצון ויש יכולת ואין שום מניעה לצאת לדרך ולספק חשמל כשר לכל בית בישראל. נדרשת רק אהדות מלאה והתעלות מעל שיקולים אישיים וצרים העשויים לעכב ולמנוע את הגשמת פרויקט החשמל הכשר בישראל..."

בשבתות ההן גובה של יותר מעשר קומות, כדי להגיע אל כל זוויתיה של תחנת הכוח ולעקוב מקרוב אחר כל תהליך הפקת החשמל.

מה שכבש את לבו באותן שבתות היתה הפתיחות של עובדי חברת החשמל והחום שהם גילו מול קודשי הדת, יחד עם הרצון והצימאון הבלתי פוסק שלהם לכל הלוחית של אידישקייט. "לימדנו אותם אט אט מה אסור ומה מותר, אילו פעולות ניתן לדחות למוצאי שבת וממה ניתן להימנע, והם שיתפו פעולה בשמחה ובלבביות", אומר ר' דן ומוסיף כי הקשר עמם התפתח לכדי קשר אישי שהוביל גם לא פעם בחברת החשמל.

סיון תשס"ז - מהנדסי המכון ד"ר לרנר ומר דוידאן מוזחים לעודת הרבנים מהתכנסה בין כותלי המכון, נראים, בין היתר, הגר"י זילברשטיין הגר"מ גרוס והגר"י רוטנברג

ההתקרבות אל היהדות, כשעם רבים מהם הם ביחסי ידידות קרובה עד היום. ויש לו גם תובנה על הדרך. לדעתו, כל הקונפליקט בין שומרי תו"מ לשאינם כאלה הוא חוסר הבנה בסיסית ברברים שאצל יהודים שומרי תו"מ הם כל כך פשוטים וברורים. עם המון סבלנות ונכונות להסביר ולהקשיב, ניתן לגשר על כל הפער ולהפוך דעות קדומות ומורששות שהם כלל לא אשמים בהן. לא אחת נתקל ר' דן ור' יעקב במצבי חירום שדרשו הכרעה הלכתית. ארע פעם באחת השבתות בהן שהו בתחנת הכוח, שטרט הנעה שמוביל את הפחם נתקע. אחר שהתייעצו בינם לבין עצמם הגיעו לכדי החלטה כי אפשר יהיה להמתין עם התיקון ולדחותו למוצאי שבת, ואכן הכל פעל כסדרו כסיעתא דשמיא.

עוד מספר ר' דן, כי ידענותם הטכנית והתמצאותם בכל מכמני תעשיית החשמל לענפיה וגונוניה, הדהימה בכל פעם מחדש את בכירי חברת החשמל, מה שגרם לקידוש שם שמים עצום. ואכן, באופן כללי, מה

אם יש משהו שאפשר לסמוך על המלה שלו בוודאות מוחלטת בכל הנוגע להתקדמות בנושא החשמל הכשר, הוא מהנדס המכון המדעי טכנולוגי להלכה, ר' דן דוידאן היז', שמומחיותו וידענותו בתעשיית החשמל בארץ מותרות אחריהן אבק רב למתחריו, בהם גם מדענים בכירים ביותר המועסקים בחברת החשמל.

בראש דבריו, הוא אכן מאשר כי הפתרון הפשוט נמצא ממש אחר כתלנו, וכי כל מה שחסר כדי להשלים את פרויקט החשמל הכשר זו בסך הכל החלטת הנהלה, כאשר לפי הערכתו מרגע קבלת ההחלטה ועד שיה ייושם מבצעת כלל חוקתו והלכתו, לא יעברו יותר ממכה חודשים בודדים. לדבריו, מה שצריך כרגע מהציבור זו רק תפילה ועוד תפילה, וכל אחד יכול לעשות זאת ובשפע.

השיחה עמו מרתקת ביותר ופוחחת צוהר של הבנה אל כל המתרחש מאחורי הקלעים של שיתוף הפעולה בין המכון לחברת החשמל, אך כמי שליווה את הפרויקט לאורך של שנים והיה עד לכל העליות והמורדות במהלך שני העשורים האחרונים, הוא מסכם את התהליך במשפט מפתח אחד: "הנכונות של אנשי חברת חשמל להביא לפתרון מושלם, היא פשוט בלתי תיאמני".

את הקריטי הוא מבקש לחלוק עם איש יקר נוסף שכבר הוזכר במאמר המרכזי, הלוא הוא הרב ד"ר יעקב לרנר, חסיד חב"ד חם ונלהב, מדען ופיזיקאי בהשכלתו ובמקצועו, יהודי של מסירות נפש שהקריב למען השבת כבר בצעירותו ברוסיה, עת היה צועד לגזי מדי שבת בשבתו דרך של 22 ק"מ משך שמונה שעות, 272 בלילה ועד 10 בבוקר, מביחו למכון בו השתלם אחרי שהוכרז ההתייצב בו גם בשבתות.

ר' דן ור' יעקב, שני מהנדסי המכון הטכנולוגי, הקדישו בנוסף לשעות העבודה הרבות שלהם, גם הרבה משבתותיהם בהן שהו בתחנות הכוח השונות בארץ כדי לעמוד על אופן פעולתן ולמצוא פתרונות מעשיים למניעת חילולי השבת בהן, תוך שהם מוותרים על נוחותם ועל השעות בחיק משפחתם, כשהם לנים על מזונים פשוטים ובתנאים לא ממש מהנים ונעימים, בלשון המעטה.

בשיתוף עמו מתאר ר' דן בהתמוגגות את אותן שבתות ראשונות שעשו יחד במחיצת עובדי חברת החשמל. הוא נזכר בחשדנות של העובדים כלפיהם עד כדי התעלמות מהם, חשדנות שהפכה לבסוף את עורה לידדות אמיצה ולאחווה אמיתית שהובילה לשיתוף פעולה הדדי, מה שסלל בסופו של דבר את הדרך להפחתת חילולי השבת בהיקף של כתשעים אחוז בתוך תקופה קצרה למדי.

הוא מציינ בהתפעלות את עמיתו, ר' יעקב, שלמרות שלא היה או איש צעיר, היה מטפס עמו

מתנגדים להצנת עובדים מבחון, כאשר במקרה של חברת החשמל ההתנגדות היתה נחרצת יותר ואף הובילה ליצירת משבר בין הוועד להנהלה ולהוראה גורפת להפסיק את שיתוף הפעולה עם המכון, מידה כנגד מידה.

ההלם במכון היה מוחלט. שנים של שתדלנות ועמל פזיו וכספי ירדו לטמיון בהבל פיו של פוליטיקאי פזיו שחשב רק על כסאו. שנה שלמה לקח ליישב את ההדורים ולהסביר לוועד כי מדובר ברעיון פרטי של פוליטיקאי מסוים, וכי חברי המכון מתנגדים לכך באופן עקרוני, ורק גנישה מרגשת של ראשי הוועד וחברת החשמל במעונו של הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, הביאה את הפרשיה לקיצה עם חידוש שיתוף הפעולה.

מה שאינו יכול להיות הפתרון

בין הרעיונות הנוספים שהועלו בשעתו לא לא קודמו על ידי המכון, היה הקמת חוות גנרטורים בסמוך לערים החרדיות: בני ברק, אלעד ומודיעין-עילית, שתייצר את החשמל בשבתות לכלל הציבור החרדי. מעין חברת חשמל פרטית לשומרי שבת. על פניו, רעיון זה נראה

כדי למנוע זאת, יש צורך בפעולות ויסות, כמו הפעלת טורבינות נוספות במקרה של מתח גבוה, או הפסקת טורבינות מסוימות במקרה הפוך. ישנו חדר פיקוד ובקרה ארצי ממוחשב, העוקב כל העת אחרי זרימת החשמל ומשווה את הנתונים של כל אתרי הייצור. פעולות אלו דורשות שיקול דעת ויד אנשית שתבצען, כאשר הבעיה קיימת יום יום ושעה שעה, מלבד ביום הכיפורים, אז צריכת החשמל במדינה אינה משתנה במסות מוגברות. לו היו כל בית ישראל שומרים שבת, היינו יכולים להגיע לפתרון מושלם, כמו ביום הכיפורים, אך למרבה הכאב זה עדיין לא כך, והוויסות - הכרוך בחילול שבת דאורייתא - נעשה בידי יהודים

מנ"א תשע"ז – הגר"מ הלפרין מדווח לנשיא מועצת חכמי התורה מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א על ההתקדמות בפעילות עם חברת החשמל

שבת תשע"ז – הגר"מ הלפרין ומהנדס המכון מר דודיאן בהתייעצות עם יו"ר חברת החשמל מר יפתח רון טל בלשכתו יחד עם חברי ההנהלה ובכירי החברה

ירם בהדרגתיות את מערכת החשמל לאוטומטית ובצמצום את מצבת העובדים כבר עתה לכדי עשרה אחוז בלבד מכפי שהיה בתחילת הדרך.

אגב, מתוקף נסיונם רב השנים בתחום, הגיעו מהנדסי המכון הטכנולוגי למיומנות ומומחיות על בתחום החשמל, כאשר לא פעם הם פשוט מעמידים בצל בכירי הנדסה אחרים בחברת החשמל. ההבנה שלהם במערכת לפרטי פרטיה, מדהימה אפילו מומחים ידועי שם בתחומם, שאינם מסתייגים את התפעלותם מהם.

ובמאמר המוסגר – לפעמים מתפרסמים על ידי בעלי ענין ציטוטים מפי בכיר כזה או אחר בחברת החשמל, ונתלים בתוכנות אלה כדי לקדם אינטרסים שונים. כמובן, שכבודם של בכירים אלה במקומם מונח, אבל במחילה מהם, אי אפשר להשוות כלל דיאגנוזה של בכיר ככל שיהיה, לדעתו של אחד מהמהנדסי המכון, כאשר המלה האחרונה בהחלט שמורה להם, לאור נסיונם העצום והיקף ידיעותיהם בתחום ולאור הדאגתם המפורשת של ראשי חברת החשמל.

ואכן, לכל אורך הדרך הגיע המכון להישגים בכירים, תוך כדי השגחה פרטית מופלאה. אם בעבר היו נושאים עליהם התבטאו מומחים עולמיים כי יצמחו להם שערות בכך ידם אם יצליחו בתוכנית פלוגית או אלמונית, הרי שכיום, שערות אמנם לא צמחו להם, אבל הפתרונות ההלכתיים הולכים וכובשים כל חלקה טובה בחברת החשמל, עד שעומדים עתה לקראת השלמת האוטומציה של חברת החשמל.

כך למשל, אחד ההישגים המשמעותיים ביותר הוא בתחום הונת הפחם לאתרי הפחם הגדולים בארץ, בתחנות הכח בחרדה ובאשקלון. בשני המקומות היו יושבים יהודים על הטורבינות מדי שבת בשבת, ומעמיסים את לבני הפחם אל תוך הטורבינות, מה שמובן מגביר את ייצור תפוקת הטורבינות. כך יצא שכל צריכה של חשמל בשבת, אפילו בהפעלה מערב שבת או על ידי שעון שבת, גרמה ישירות לפעולות נוספות של העמסה והזנה.

אך מאז חודש סיון תשע"ו, לא חוללה השבת במסגרת העמסת הפחם. החל מיום חמישי בערב מוערמות לבנות פחם על ידי מסוע מיוחד המספיק דיו לכל השבת למקרה הצורך, כך שבשבתות השנה, ניתן להסתמך שאין כל בעיה של חילול שבת בפחם. עדיין יש צורך בפתרון למקרה של שבת וחג רצופים או שני

החשמל בשבת, על כל המשתמע. ויעשו כולם אגודה אחת

השאפה של ראש המכון הרב הלפרין היתה אפוא, להגיע לאוטומציה מושלמת בחברת החשמל, והיינו, שהמערכות כולן יוכלו לפעול באופן אוטומטי, וללא צורך בהתערבות יד אדם כלל.

מדובר אמנם ביומרה תקדימית, שכן ככל הידוע, אין עדיין בעולם מקום בו מערכות ייצור החשמל פועלות באוטומציה מלאה. עם זאת, זהו רעיון בר השגה, במיוחד לאור המגמה העולמית לאפשר אוטומציה בכל תחומי החיים, וישראל, המובילה בטכנולוגיות מתקדמות בעולם, בהחלט שיכולה ומסוגלת להיות חלוצה גם בתחום זה, על רקע קדושת השבת.

כבר בתחילת הדרך סבר הרב הלפרין, כי לא ניתן להתייחס לפרויקט כאל ענין אישי ויש צורך לשתף במיזם את כל גדולי ישראל. ואכן הרב הלפרין ורבני המכון היו מתקבלים במעונם של גדולי התורה בשמחה כשהם מחזקים תדיר את ידיהם ומעודדים את פועלם הרב.

יצוין, כי באחת ההודעות שאל בנו הגאון רבי אברהם משה את מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א האם יש מקום לומר כי כשם שמרן החזון איש זי"ע ראה בשימוש בחשמל המיוצר ע"י חילול שבת "חילול ד" הרי שהפעילות וההתקדמות לקראת פתרונות של אוטומציה מלאה היא בבחינת "קידוש ד", והשיב לו על אחר: "פשיטא".

ממחשבה למעשה, הוקמה ועדת רבנים שיוצגה באופן שווה על ידי מנהיגי הדור, גדולי האדמו"רים והפוסקים, כאשר מעת לעת הם משתתפים בדיונים ואספות או בסיוורים שנערכו להם בתחנות הכוח, כדי שיוכלו להתרשם מקרוב. כמו כן קיבלו לידיהם דו"חות ופרוטוקולים ממהנדסי המכון ומחברת החשמל. שיתוף הפעולה אכן הוכיח את עצמו מעל ומעבר, כשהרבנים היו שותפים מלאים בכל פרטי התקדמות הפרויקט.

הישגים נוספים על הדרך

במקביל, עשו צוות המהנדסים לילות כימים כדי לאתר פתרונות קטנים כגדולים לבעיית החשמל, וכאמור, זכו להצלחה כבירה ולטיעתא השמיא, בהעב-

כמצוין, ואפילו יש מי שמשם בימים אלה, מנסה לקדמו ולהוציאו אל הפועל.

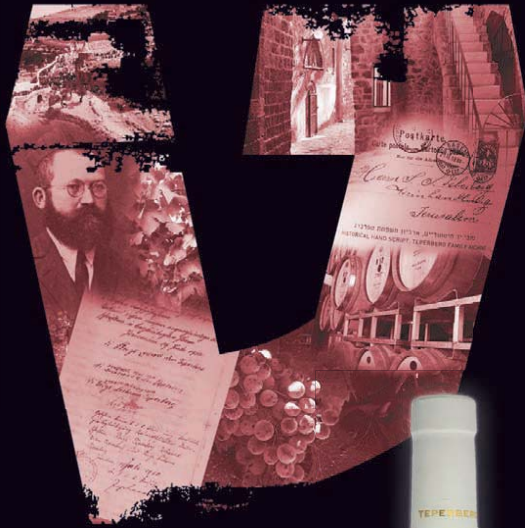
אלא שכאשר יורדים לפרטים, מגלים כי לא כל הנוצץ הוא זהב. ראשית, זהו פתרון חלקי בלבד. וכי מה יעשו חרדים שומרי תו"מ בשאר חלקי הארץ, שלא שפר עליהם גורלם לגור בסמוך לחוות הגנרטורים? למה ומדוע ייגרע חלקם? ובכלל, האם כל כך הרבה הושקע בחברת החשמל לאורך השנים, רק כדי להגיע לפתרון חלקי בלבד?

אבל הבעיה הגדולה יותר היא, שלא מדובר כלל בפתרון ואפילו לא חלקי. משום שחוות הגנרטורים המדוברת, אמנם תיצר חשמל כשר ללא מגע יד אדם, כלא, אבל הולכת החשמל והבאתו לבתים מוכרחה להיעשות על רשת החשמל הקיימת. שהלוא ברור לכל, כי איש אינו חושב על הקמת תשתית חשמל חילונית לחברת החשמל, מה שאומר ששוב משתמשים בחברת

תשע"ד – סיור בחברת חשמל

אוקלנד, בירת ניו זילנד

תר"ל - תשע"ט מאב לבן

1870, ר' אברהם ספרברג מקים את היקב המשפחתי הראשון בארץ ישראל בעת החדשה. מאז ועד היום ממשיך חזונו להתממש, החל מנטיעת הכרמים באזורי איכות, ייצור בטכנולוגיות מתקדמות ועד השבחת היין בתהליך מוקפד במרתפי היקב.

יקב ספרברג - דור חמישי לאהבת יין.
שנה טובה ומיוחדת

TEPERBERG
FAMILY WINERY SINCE 1870

אזהרה: מכיל אלכוהול - מומלץ להימנע משתייה מופרזת

ימי ראש השנה, וכל שכן כאשר ראש השנה ושבת חלים בסמיכות, שהם שלושה ימים רצופים, אבל פריצת הדרך בהחלט שנעשתה בתקנה כי היא תביא להשלמתה. פתרונות חילופיים הכרוכים בהקצאת הון עתק להשקעה בנגרטרות בעלי קיבולת ענק של יותר מאלף קילוואט, נידונו במסדרונות הכנסת לקראת העלאתם לדיון בוועדת שרים לחקיקה ואף קודמו על ידי חה"כ מיקי זוהר מהליכוד, אבל הם הוסרו מסדר היום בעקבות תסיסה פוליטית.

הגשמת החלום – השמל כשר לכל המפנה המשמעותי הגיע בשנה האחרונה. לאחר שבמכון הטכנולוגי ובחברת החשמל נוכחו לראות כי אוטומציה מושלמת בשבתות כרוכה בתקציבי ענק שאינם ברי השגה, אם לא בהשקעה ממשלתית שכאמור, איננה על הפרק כרגע, הגה מנהגם המכון, מר דן דוידאן, תוכנית, לפיה ניתן יהיה להתגבר על בעיית הוויסות באמצעות מספר מצומצם של גויים שיישבו ביחידת המערכת הראשית, ואשר פעולותיהם שיוגדרו מראש יוגבלו לכ-13 אפשרויות בלבד.

על פי תוכנית זו, והודות לאוטומציה הכללית אליה כבר הגיעו בחברת החשמל כשיתוף עם המכון, מדינת ישראל נמצאת כיום ברגע היסטורי, על סף האפשרות להעברת החשמל בכל הארץ למצב של 'מהדרין מן המהדרין'. נציגי הוועדה, ששטחו את הנושא במלואו לפני פוסקי הדרך, קיבלו את ברכתם הנלהבת והתוכנית יצאה לדרך בימים אלה.

יותר מעשרים שנות פעילות קטנה ועתירת מעש, המתועדת ברבבות מסמכים המתוקים בקלסרים עבי כרס, עוד מהימים בהם הכל נעשה בדפים, נושאים עתה פרי בסיטאת דשמיא, ומשק החשמל בארץ עתיד להיות כשר לכבודה של שבת המלכה.

בשטח חברת החשמל

